

┌
Kristin Halvorsen
Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO
└

REF.

VÅR REF.
12/412 NIT

DATO
03.05.2013

Bekymringsmelding om foreslåtte læreplaner i norskfaget

Et forslag til ny læreplan i norsk ble sendt til Kunnskapsdepartementet fra Utdanningsdirektoratet 10.04.2013. Forslaget har ordninger som går imot den språkpolitikken Stortinget har stilt seg bak, ved at nynorsk blir svekket.

Styrking av nynorsk

Stortinget har slått fast at bokmål og nynorsk skal være likestilte, og at nynorsk må styrkes for å gjøre likestillingen mer reell. Videre har kunnskapsministeren selv flere ganger uttalt at nynorsk skal styrkes, og at situasjonen for elevene med nynorsk som hovedmål skal bedres.

Forslaget til ny læreplan i norsk mangler tiltak for å styrke nynorsk og nynorskelevenenes stilling. Sidestillingen av målformene som finnes i læreplanen i dag, svekkes eller fjernes på flere punkter. Det gir grunn til uro at en underliggende etat utformer læreplaner som verken er i tråd med Stortingets vilje eller statsrådets uttalelser.

Læreplanforslaget svekker opplæringen i nynorsk og legger opp til en minimumsløsning for prøving i sidemål. Sidemålet skal prøves ved eksamen, men ikke med egen standpunkt karakter. Nye læreplaner burde i stedet styrket *opplæringen* i begge målformer, for eksempel ved å begynne skriveopplæring i sidemål tidligere.

Språklig mindretall

Med redusert sidemålsopplæring vil den samlede nynorskkompetansen i landet minke. Da blir det tyngre for en nynorskelev å ta med seg språket sitt til skriftlig samarbeid med andre i studie- og arbeidsliv og resten av storsamfunnet. Et viktig mål med den norske språkpolitikken er nettopp å ivareta interessene til dem som er i språklig mindretall, slik nynorskbrukere er.

Utdanningsdirektoratet begrunner fjerningen av standpunkt karakter i sidemål med en opptelling av hvor mange hørings svar som støttet forslaget om fjerning. Da mister man av syne at høringsinstansene som har vurdert de språkpolitiske følgene av forslagene, er nærmest entydig negative til å fjerne egen standpunkt karakter i sidemål.

POSTADRESSE
Postboks 8107 Dep
NO-0032 OSLO

KONTORADRESSE
Observatoriegata 1 B
NO-0254 OSLO

TELEFON
+47 22 54 19 50
TELEFAKS
+47 22 54 19 51

E-POST
post@sprakradet.no

INTERNETT
www.sprakradet.no
www.sprakradet.no

Språklige rettigheter

Kunnskapsministeren vil arbeide mot målbytte fra nynorsk til bokmål i løpet av skolegangen. De foreslåtte endringene i læreplanen innebærer lavere forventninger til skriveferdigheter i sidemålet. Flere har uttrykt bekymring for at dette skal føre til at nynorskelever kan komme til å bytte hovedmål av strategiske grunner. Eksamen i sidemål etter andreåret på studieforbereende program vil også gjøre det vanskeligere å være nynorskelever på de mange skolene der de i dag er i mindretall. Læreplanen styrker altså ikke nynorsk, men vil bidra til en vanskeligere situasjon for det språklige mindretallet.

Om læreplanen skal være i tråd med de prinsippene som Stortinget har gitt for språkpolitikken i Norge, må den ivareta de språklige rettighetene også til et mindretall i befolkningen.

Språkrådet anbefaler

- at det for å styrke opplæringen i sidemål blir tatt inn et kompetansemål under hovedområdet *skriftlige tekster* etter 4. årstrinn som er formulert slik:
  - *eleven skal drive utforskende skrivetrening på sidemålet sitt.*
- at nynorskelevens sine rettigheter styrkes ved å endre § 2-5 i opplæringsloven slik at de får rett til lese- og skriveopplæring i alle fag på nynorsk.
- at det i tillegg til eksamenskarakter òg blir gitt standpunktkarakter i sidemål og hovedmål etter 10. trinn.

Vennlig hilsen

Ottar Grepstad (s)
styreleder

Arnfinn M. Vonen
direktør

Kopi: Kulturdepartementet
Boks 8030 Dep
0032 OSLO